

ELŐFIZETÉS

KELTYBEN:

Egész évre . . . 28.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32.— korona.
Fél évre . . . 16.— korona.
Negyed évre . . . 8.— korona.
Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 15L.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, augusztus 12.

Erős orosz támadást vertek vissza
a frónörökös csapatai.

(Visszavert olasz támadások.)

Budapest, augusztus 11. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg altábornagy had-
seregeinek harcvonala:

A Kárpátokban küzdő csapa-
tink Zabietől délre újra erős orosz
támadásokat vertek vissza. Stanis-
lautól északkeletre és Monasterays-
kától délnyugatra az ellenség újra
tulnyomó erővel támadott. Helyenként
ugyan sikereket ért el, de végre ke-
mény küzdelem után megállásra
kényszerítették. Az ezen a területen
küzdő csapataink épen most érik el
azokat a terepszakaszokat, amelyek,
tekintettel az ellenfél csapateltolásaira,
számukra kijelöltettek. Az oroszok
Delatynt és Tysmienecet megszállot-
ták. Stanislauból is harc nélkül ki-
vonultunk.

Hindenburg vezértábornagy hadse-
regparancsnok harcvonala:

Zalocsetől délnyugatra orosz tö-
megtámadásokat ellentámadásokkal
vertünk vissza. Hasonlóképpen vére-
sen visszavertük az ellenséget Tro-
scianisonél a Raszovkai Stocnod iv-
ben. Egy osztrák-magyar osztag az
ellenség egy előretolt állását el-
foglalta. Fath tábornok csapatainál a
tüzérség zárótüze megfiúsította az
ellenség újabb átkelési kísérleteit.

Olasz hadszíntér:

A tenger melléki harc vonalon az
olaszok megújították a Plava szakasz
elleni erőszítéseiteket és Görztől ke-
letre fekvő magaslatokon lévő új ál-
lásaikat is tekintélyes erővel támad-
ták meg. Mindezeket a támadáso-
kat visszavertük. Hasonlóképpen meg-
hiúsultak az ellenség előretörései a
Dolomitokban.

Délkeleti hadszíntér:

A Wojusa alsó folyásánál csatá-
rozás. Egyéb nevezetesebb esemény
nincs. Hőfő altábornagy, a vezér-
kari főnök helyettese.

A nebántsd-virág.

Arad, augusztus 11

Rendeletek tömegétől megnyája-
sodott közönség, csapd össze potyogó
könyveidről megnedvesedett kezedet!
Az aradi városnázan ma délután a
háboru egyik legnagyobb csodáját
szülték meg: hozzányultak a kávé-
házakhoz. Egy bátor hatósági orvos,
aki ifjabb korában nyilván jaguár-
vadásznak készült, a közéletmezesi
bizottság ülésén a rendőrség figyel-
mébe ajánlotta néhány aradi kávé-
háznak ama ténykedését, amelyet a
háborus nyelv élelmiszer-uzsora né-
ven sorozott a speciális hadibűnök
közé. Az orvos meg is nevezte azt
a cirádákkal pompázó kávéházat, a
melyben egy kilo ramnyi kenyérért
apránként hat koronát kanyarintanak
ki a vendég zsebéből s amelynek pla-
fondján a bibliai képek azt igyekez-
nek elhitetni a közönséggel, hogy az
ókorban még ügyesebben nuzzták le
a kapzsiságig élelmes vállalkozók a
védtelen polgárok bőrét. Mert azt hi-
szik ezek a merészségben határt nem
ismerő sok ezerszer megkoronázott
kávéházi királyok, hogy a freskók, a
tűkrök, a boxok, kecskek már min-
den osekedeke feljogosítják őket.
A tapétás és ébentás lokalitásban —
gondolják — haivan fillérért letöl-
zött tejből kotyvasztott, kávénak ti-
tulált szilvalét is adhatnak és három
kockacukorért tíz fillért is felszámít-
hatnak. Mi már szinte az unalomig
sürgöttük fél esztendővel ezelőtt, hogy
tessék a rendőrségnek megrendszabá-
lyozni a nyilvánosan üzött uzsorát;
amikor egy impiszért tizenkét koro-
nát számítottak, akkor a főkapitány-
nak az volt az álláspontja, hogy a
kávéház luxus, ott nem lehet maxi-
malni az árakat. Tudni kellett volna
pedig, hogy aki már félesztendővel ez-
lőtt három koronát mert szedni egy ki-
logram kenyérért, az nem fog fél-
uton megállni, hanem eljut oda, ahol
most az egészség őre — az orvos —
kemény mozdulattal ragadja gallé-
ron és a főkapitány gondjaiba ajánl-
ja. A közéletmezesi bizottság föl-
szisszent és szintén rendőrt kiál-
tott ma.

Am azért ne tessék azt hinni,
hogy egyszeribe rendet teremtenek.
Abban a városban, ahol heteken át
már korán este nem volt víz, ahol
sötétben jártunk, ahol utburkolás ci-
mán hetekig elzárhatják a legfőbb
forgalmi utat, ott nem fognak rendet
teremteni a kávéházban. (—)

Megállított orosz
támadások.(Az ellenség szinleges támadással
a Balkánon.)

Berlin, augusztus 11. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Sommetől északra szines és fe-
hér bőrű angolok szorványosan és
eredmény nélkül támadtak. Épp így
meghiúsult szász tartalékosapatre-
szenk szilárd kitartásán, a folyótól
közvetlenül északra a francia csapa-
toknak sűrűn megisméteit tamadasa.
Egyébként nem jelentetünk különös
fontosságú eseményt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy harc-
vonala:

A Wiszniew tó és Smorgon kö-
zött, valamint a Crewtól északkeletre
fekvő vidéken könnyű szerrel vissza-
vertünk számos gyöngé orosz táma-
dást. A Stocnod arcvonalon az utóbbi
napokban szenvedett voresegei után
az ellenség általában élénk tüzérségi
tevékenységre szorított. A Nobel
tótól nyugatra, Lubiszewnál és Za-
retschétől délre megkíséreit részleges
támadásai nem sikerültek. A Zalos-
cetől délre megkezdett harcok na-
gyobb kiterjedést öltöttek. Az oro-
szok támadást, amely a Bialoglovy
és Horodyszce között kezdetében tért
nyert, a nemtek ellentámadása
megállította. Troscianico vidékén
véresen visszavertük az ellenség
erős támadásait. Azokat a kísérle-
teit, hogy a Szerethnéi, Horodysz-
czeretől délkeletre, előnyöket érjen
el, egytől-egyig megfiúsítottuk.

Károly Ferenc József főherceg al-
tábornagy arcvonala:

Monasterzysaktól délnyugatra, vala-
mint a Dnyeszter és Bisznica szöge-
ben nagy orosz erők támadtak egyes
helyeken. A vitéz vedők kénytelenek
voltak az ellenség túlerejével szem-
ben engedni. Ellenamadásaink fel-
fogták az ellenség rohanását és a
tamadást megállították. A szövetsé-
ges csapatok folyamatosan lévő átszo-
portosítása, amelyet azért rendeltünk
el, hogy az oroszok csapateltolásával
számoljunk, tovább folyik. A Karpa-
tokban, Zabietől délre, az ellenség
eredménytelenül fáradozott azon, hogy
kivívott sikereinktől megrosszon.

Balkán hadszíntér:

A Doiranától délre az ellenség gyenge osztagokkal néhány szüntelen támadást mutatott, amelyeket tüze-sünkkel komoly harc nélkül visszaverünk. **Leglényőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Andrássy Gyula nem lesz külügyminiszter.

(A képviselőház ülése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 11.

A mai napon még mindig sokat beszélnek arról a gyorsan elterjedt hírről, amely Rakovszky egy nyilatkozata nyomán terjedt el, hogy Andrássy Gyula gróf külügyminiszter lesz. Munkapárti körökben cáfolják a hírt és ma irányadó helyről a következőket jelentették ki:

— Nem volt helyes ezt a hírt publikálni és terjeszteni. Először, mert nincs komoly alapja. A munkapárt örülne annak, ha Andrássy tehetségét megillető szerepet kapna, a melyet bizonyosan kitűnően be is töltené és nyilvánvaló, hogy őt fel is kell használni hiszen is felelőséges méltóságban, mert az ő kiváltsága ma nélkülözhetetlen. Külügyminiszterségről azonban szó sincsen. Van külügyminiszterünk: Burián István báró, aki a legnehezebb időkben kifogástalanul látja el tisztét, érdemei történelmi jelentőségűek és minden tényező osztatlan megaláztatását bírja.

Az adóügyekben meg fog egyezni az ellenzék a kormánnyal. A tárgyalásokról az abban részt vett ellenzékiek így nyilatkoznak:

— Teleszky János pénzügyminiszter csak a javaslatok hatályának két évre való redukálásába nem megy bele, egyébként nagyon méltányos. Az ellenzékiek kívánságainak nagy részét már honorálta és a többiekben is közlekedést mutat. A tárgyalásokat folytatni fogják. Teleszky, mielőtt meg egyezik az ellenzékkel, szót kér és ismerteti a megállapodást.

Beöthy Pál elnök az ülést háromnegyedik tizenegykor megnyitja. A formáságok elintézése után áttértek az egyesített adójavaslatok tárgyalására.

Az első szónok Vázsonyi Vilmos, aki azt vizsgálja, vajjon a demokratikus követelményeknek megfelel-e. Első szempillantásra úgy látszik, mintha demokratikusak lennének. Képzeltető-e demokratikusabb adó, mint ahol a jövedelemnél az adózás 10.000 koronánál kezdődik. Képzeltető-e demokratikusabb adórendszer, mint amely vagyoni adót rendszeresít és ahol a megadóztatás az 50.000 koronás vagyonnál kezdődik. És a demokratikus azonban adótechnikai kényszerűség által teremtett demokratizmus. Meg vagyok ugyanis arról győződve, — mondotta, — hogy az adó nem fog megállni a 10.000 koronás jövedelemnél és az 50.000 korona vagyonnál, ezeket a minimumokat csak a kényszerűség diktálta és csak azért nem terjesztették ki, egyelőre a kisebb jövedelmű és vagyonu polgároknak, mert az adminisztráció ezzel egyelőre nem tudna megbirkózni. Bizonyítja ezt az osztrák adóstatisztika is. Ausztriában ugyanis az adózókból 94 százalék a kisadózó. Így lesz ez nálunk is, de háborússa a pénzügyi adminisztráció az adózók ily nagy tömegét felmérni nem tudja. A javaslatok benyújtását helyesti, maga találja meg azonban ezekben a szociális

igazságot, mint ahogy ez nem volt meg a régi jövedelmi adórendszerben sem.

Vázsonyi Vilmos után Springer Ferenc szólalt fel. Beszélte délelőtt és a szünet után is folytatva beszédét este negyed nyolc óráig. Az ülés végéig utána még Bagay Gyula szólalt fel és azután a tárgyalást holnapra halasztották.

Az ülés végén Sándor János belügyminiszter két törvényjavaslatot nyújtott be, az egyiket a fiúmei államrendőrség újításáról és a másikat a fővárosi államrendőrség határköriének Csepel községre való kiterjesztéséről. Ezzel az ülés véget ért.

Meghiusult az angol-francia offenzíva

(Nem lehet áttörni a francia állásokat.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Frankfurt, augusztus 11.

Wegener György dr. professzor, aki a sommei fronton időzött, a következőket jelenti a főhadiszállásról a Frankfurter Zeitung-nak:

Napokig időztem a sommei csata területén és bőséges alkalmam volt érintkezni és beszélni a harcban álló német hadsereg legfőbb parancsnokával, vezérkari főnökével, az egyes hadosztályok parancsnokaival, valamint a csapattisztekkel és a legénység embereivel is. A főparancsnokságon időzve, minden beérkezett jelentésről értesülhettem és így tudomásom van az eseményekről.

Az ágyuk szakadatlan dörgése közben megfigyelhettem a munició-utánpótlás, az ellátás és az egészségügyi szolgálat hatalmas munkáját, valamint azokat a munkálatokat, amelyek régebbi állásaink kijavítására és új harci állások létesítésére irányulnak. Jártam a legkülönbözőbb állásokban, a tüzérségi megfigyelő helyeken, a figyelő-őrségeken. A legkülönbözőbb időben éjjel és nappal kitekintettem a lövészárokból és láttam a félig lerombolt Peronne városát, La Maisonette elpusztított kastélyparkját, Bisloy és Estrées romjait.

Volt alkalmam beszélni csapatainkkal, a melyek éppen most jöttek a harcra és el voltak borítva vérről és porral. Sebességteljesen kísértem a legközelebbi gyűjtőhelyre. Mind ezekről most nem akarok részletesen beszélni.

Azt az egyet azonban már ezúttal is hangsúlyoznom kell, mint teljes bizonyosságot, hogy jól állunk a Sommenél. Ez a csata a legnagyobb és a legfélelmetesebb azok közül, amelyeket a történelem felmutat. A tulajdonképeni krízisen már túl vagyunk, erről biztosítanak engem nemcsak a hadsereg vezetői, hanem az egyszerű harcosok is.

A nagy angol-francia döntő offenzíva nem érte el célját és ami most újabb ellenzék csapattömegek harcbevetésével folyik, nem egyéb, mint a nemzetek véreinek örült és oktan föláldozása.

A német állások áttörése végérvényesen meghiusult. A küzdelem részleges harcokra lorgaszkodott, amelyek bár nagyszabásúak, mégsem térnek el a szokásos pozíciós harcok karakterétől. Az ellenséges frontnak keleti irányban való kiszögellése Peronne felé csak romlásra van a franciáknak, mert, akár csak Verdunnél, itt is félkört alkotnak körülöttünk és így koncentrikus tüzetünk alá vehetjük őket legnehezebb ágyúinkkal. Természetes, hogy az ellenség ezen a helyen óriási veszteségeknek van kitéve. Mivel itt is franciák

véreznek, miként Verdunnél, ennek a szerencsétlen nemzetnek térfiai egészen el tognak vérezni a kettős csatában.

A német vezetést a legnagyobb nyugalom és határozottság jellemzi, azonkívül a teljes bizonyosság és a tökéletes rend, amely a front mögött levő organizáció minden ágában megnyilvánul.

Hága. A Nowoje Wremja párisi tudósítója a nyugati hadszínterről azt jelenti, hogy a nyugati harctéren augusztusban olyan események tognak történni, amelyek nem okoznak ugyan meglepetést, de nagy betolyassal lesznek arra, hogy a háború meg ebben az évben veget erjen.

Bazel. Londonból jelentik: A nyilvánosságra jutott hivatalos tiszti vesztesség lapjairól kiderül, hogy augusztus elseje óta nyolc eddig nem emutett új hadosztályt dobtak a harc-térre.

Genf. A Petit Journal közlése szerint a francia parancsnokságokban személyi változások állottak be. Egy divízió és több brigád parancsnokát a tartalékba helyezték.

Orosz dicséret trónörökösünk hadseregéről.

(A cárt Bukovinába várják. — Brusztov eicsapatta Kuropatkint.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 11.

Hága. Pétervárról jelentik: A kárpáti harcokban az oroszok, különösen Karoly tőnerceg, trónörökös jobbszárnyán, igen heves ellenállásra találnak, amelyek néhány helyen a nyílt offenzíva jellegével bírnak. Az orosz csapatok itt egy igen erős, harcra kész ellenféllel állnak szemben, melynek gyalogsági csapatai elsőrangúak és tüzérsége is nagyon erős.

Stockholm. Kuropatkin tábornokot állásától újból felmentették. A felmentés okai folytonos véleményeltérések voltak Brusszilovval, amelyek minden stratégiai együttműködést lehetetlenne tettek. Kuropatkin azt a nézetet vallotta, hogy a haderőknek további egyenlőtlen elosztásánál nincs abban a helyzetben, hogy az északi fronton a régi vonalait megtarthassa. Nem vállalt felelősséget Riga megtartásáért sem. Brusszilov felaszalta az alkalmat, hogy az egységes parancsnokságot a német keleti fronton megteremtse és a carnál keresztül vitte, hogy a vele hadilabon álló tabornokot elbocsássa állásából.

Kopenhága. A Politiken-nek jelentik Pétervárról: Bukovinában jelenleg nagy csapatmozdulatok észlelhetők. Oroszország belsejéből naponkint számos vonal érkezik friss csapatokkal és hadianyaggal. A cárt megérkezését napról-napra várják.

Genf. Pétervárról jelentik: Naumow miniszterelnök helyébe Bobrinski grot a reakcionáris дума irakció elnöke lép. Bobrinski belepése a reakcionáris párt megerősödését jelenti. Naumow kilépésével Sassonov uolsó emberrel vesztette el.

London fél az orosz offenzíva összeomlása miatt.

— Titkos audienca az angol királynál. —

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, augusztus 11.

Hága. Londonból jelentik: Az angol kormány jelenleg rendkívül nehéz helyzetben van. Csaknem minden egyes minisztertanácson újabb nehézségek merülnek fel. A kabinet visszalépése épen ezért nincs kizárva, annál is inkább, mert a parlamenti ellenzék sulya egyre növekszik.

A kormány helyzetét elsősorban az országban uralkodó általános elégedetlenség nehezíti meg, mert mindenki a kormány hibájául rója fel azokat az okokat, amelyek elégedetlenséget keltenek. A kormány, hogy legyőzze ezeket a nehézségeket, illetőleg hogy elterelje róluk a figyelmet, rendkívül felcsigázta az általános offenzívához fűzött reményeket. Ezén a téren is keserves csalódás érte Asquithot, mert az offenzíva eredményei nem felelnek meg a várakozásnak.

A kormány zavaros és tervtelen gazdasági politikája folyton diffezenziákat okoznak Anglia és Franciaország, valamint Oroszország között.

A londoni politikai körökben nagy sulyt vetnek egy audienciára, amelyet György király adott tegnapelőtt egy orosz misszió részére. Az audiencián megjelent az orosz nagykövet, Delfino orosz altornagy és a cár egyik fő-

adjutánsa. Feltűnő, hogy a kihallgatáson sem az angol kormány, sem az angol hadvezető-ég részéről senki sem volt jelen.

A kihallgatásról az hírlak, hogy összefüggésben van az orosz offenzíva megrekedésével, valamint azzal a kérdéssel, hogy Románia miért nem akar az entente mellett beleavatkozni a háborúba? Bizonyos, hogy az audiencián szóba került Hindenburg megbízatása a keleti front nagyrészének főparancsnokságával, valamint az is megvitatásra került, hogy az orosz munició már nagyon fogyóban van. Az audienca után az orosz tisztiek vendégei voltak a királynak.

Ezen az ebéden résztvevett András görög herceg is, aki az orosz tisztiekkel augusztus 9-e és 14-e között Oroszországba fog utazni.

Politikai körökben kilátástalannak mondják a helyzetet, ha csak tizen-négy napon belül Románia és Görögország bele nem avatkozik a háborúba. Görögország csatlakozása teljesen kizárt dolog. Ugy látszik, hogy Románia is visszavonult az ententétől. Eppen ezért Londonban az orosz offenzíva összeomlása esetében a legrosszabbtól félnék.

kézsel mosta fel a vérfoltokat. A friss mosás és a kéz ujjainak lenyomata még látható volt a padlón.

A lakás átkutatása után a csendőrök megállapították, hogy rablógyilkosság nem irogathatott fel, mert az asszony pénze és egyéb értékeisebb ingóságai hiány nélkül megvoltak.

A meggyilkolt asszony hozzátartozói azt állították, hogy a gyilkosságot csak a férje követte el, akitől különválasztva élt.

A férj, Faul András, aki a 33. gyalogezred katonája volt, a szerb harcokra megsebesült és már egy éve, mint rokkantat elbocsátották.

A szomszédok elbeszélése szerint az asszony már előzőleg sem volt valami jó viszonyban az úrával. A teljesen vagyonos és szegény Faul András ugyanis érdekből vette el feleségül a hőbortos, rendkívül eszosa és féltékeny Lukácsa Szavétát. A leány gazdasági szülei megigérték, hogy a házasság megkötése után összes vagyonukat Fandra iratják át. Ezt az ígéretüket nem váltották be a pusztán egy kis házat és földet adtak a leánynak, de ezt sem iratták az ő nevére. Emiatt igen gyakoriak voltak a veszekedések a férj és feleség között.

Mikor Faul András mint rokkant visszatért a falujába, a felesége nem akarta beto- gadni. Többek előtt kijelentette neki: — Nincs szükségem nyomorék emberre nem fogok dolgozni egy nyomorékkal és nem is akarom el- tartani. — Az ekként végig sértett férj elköl- tözött a faluból és a közeli bányamegyei Erdőgyorokra ment lakni. Később itt vad házasságra lépett egy asszonnyal. Felesége ekkor hűtlen elhagyásért meg akarta adni ellen a válópert. Faul András tévén attól, hogy a válópart elvesztheti, szegénységi bizonyítványt váltott ki magának a községében, amivel a kikötéssel, hogy legalább nem kell asszonyt tartást fizetnie.

Ezen alapos gyanúknál fogva a csendőrök átmentek Erdőgyorokra és vallatai kezdtek Faul András. Természetesen tagadta, hogy a feleségét ő gyilkolta volna meg. A vele vadházasságban élő asszony azonban elárulta, hogy a gyilkosság éjszakáján nem volt odanaza. Megint faggatni kezdtek Bault, aki este zavarba jött, később azt mondta, hogy a kérdéses éjszaka lovakat legeltetett. Hogy kinek a lovat legeltette és hol, erre nézve nem tudott felelni. Mintán Fault alaposan terhelte a gyilkosság gyanyja és kény, igazoló alibit bizonyítani nem tudott, a csendőrök letartóztatták és behozták az aradi ügyesség fogházába.

Ez még a nyomozásra kitűzött hatósági személyek megérkezése előtt történt. Ugy, hogy a vizsgáló bizottság Faul András már nem is találta Talpasan. Mintán a csendőri letartóztatásnak csak 24 órai időre van helye, a királyi ügyesség szombaton fog határozni, hogy milyen alapon helyesse előzetes letartóztatásba. Valószínűleg szombaton kezd meg a vizsgálóbíró az eddig konokul tagadó Faul kihallgatását.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Miért lett hitvesgyilkos Faul András?

(A rokkant ember ekeseredése. — Az aradi ügyesség togházában a gyilkos. — A nyomozó hatóság munkája Talpasan.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 10.

Röviden jöleste már az Aradi Közlöny, hogy borzalmas gyilkosság történt Aradvármegye határán levő Talpas községben. Szerdán reggel nyolc óra tájban kamrájában felakasztva találtak Faul Andrásnét, a falu legvagyonosabb asszonyát. A nyomozó csendőrség táviratilag értesítette az aradi ügyességet a gyilkosságról. A vizsgálat és boncolás megejtése végén Talpasra utaztak Eckenberger Károly kir. ügyész, Fikler Károly dr. helyettes vizsgálóbíró, Hofflich Béla dr. jegyző, valamint Borsos Béla dr. és Magyar Sámuel dr. orvosok.

A helyszíni szemléről és a nyomozásról az „Aradi Közlöny” tudósítója a következőkben számol be.

A gyilkosság a kis faluban érthető nagy izgatottságot keltett. Az egész falu népe ki- dult az utcákra mikor a nyomozó hatóság megérkezett. A meggyilkolt házat állandóan nagy tömeg vette körül.

A meggyilkolt háza egy itcai szobából, egy konyhából és a kis udvar másik oldalán lévő kis fűkamrából állott.

A fűkamrában feküdt a földön a meggyilkolt Faul Andrásné. Itt találta meg kiten- cedikén reggel az anyja, akinek láttant, hogy az asszony reggel nyolc óra tájban még al- mott. A holttestet, amely egy kender kötéllel

volt felakasztva a keresztgerendára, azonnal levágta és értesítette a csendőröket. Ilyen helyzetben feküdt a hulla még egy napig, amíg a vizsgáló-bizottság meg nem érkezett.

A helyszíni szemlén nyert benyomások szerint a gyilkosság úgy történhetett, hogy a tettes éjszaka 11 óra felé bekopogtatott a konyha ablakán. A sz. reneszánsz asszony gyantával kinyitotta az ajtót, a gyilkos azonnal rárohant és az ágyhoz cipelte. Itt, az udvar- ról magával hozott kutya kikötésére hasanál- landó ujnyi vastagságu drótsodronyt a nyaka köré csavarva és megfojtotta. Az áldozat nyakán hosszú véres barázdák húzódnak. Borzalmas küzdelem folytatótt le az asszony és a gyilkos között, mert az ágy össze- viseza van hányva, az ágynevelő pedig teljesen át van itatva nyálkal keve- redett, megolvadt vérral. Dacára ennek a küzdelem nem tarthatott hosszabb ideig mert a szomszédok semmi gyanus neszt nem hallottak.

A drótsodronyt a szoba sarkában találták meg, mely tele volt női hajszálakkal. A gyil- kos meglehetősen előrelátó volt, mert mindent el- követett, hogy a nyomozást félre vezesse és az eset úgy tünjék fel, mintha öngyilkosság történt volna. A szerencsés asszony holt- testét a kezénél fogva keresztül vonszolta az udvaron és az udvar végén levő fűkamrában egy kenderkötéllel felakasztotta. Mivel az áldozat rendkívül alacsony termetű volt, egy számolyt helyezett alája, mintha csak annak a segítségével tudta volna az öngyilkosságot el- követni.

A tettes a kamrából visszament a kony- hába és itt is igyekezett a bűnjelöket eltűn- tetni. A konyha padlója tele volt vérfoltok- kal. Az gyilkos egy ott lévő vízzel telt réz- vedersen megmártogatta a kezét és pusztán

Orosz akció készül a Balkánon.

(Az entente és Románia. — Egységre inti a pártokat a román kormány.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest. A Pester Lloyd-nak jelentik Bécsből: Orosz információ szerint Oroszország-nak egy nagy katonai akciója van készben a Balkánon, amely összeesik Sarraff offenzívájának megkezdésével. Az oroszok a szárazföldön és a tengeren akarnak keresztül vinni akciójukat. Ezen akcióra szánt csapatokat, közöttük a szerb csapatokat is, Beszarabiában gyűjtötték össze. Az egyik Fekete tengeri kikötőben a több orosz csapatrész áll készen a behajózásra, melyet a Fekete tengeri flotta védelme alatt a bolgár partok ellen óhajtanak vinni. A Balkán térségét a legközelebbi időben döntő harcok színhelyévé fog válni, miközben orosz részről ugyancsak számítanak Románia beavatkozására, melyet Sarraff offenzívája sikeresen előrehalad.

Berlin. A Berliner Lokalanzeigernek jelentik Luganóból: A Stampa levelezője Pétervárról az entente hatalmak és Románia viszonyáról a következőket jelenti: Az orosz offenzíva megkezdése óta a román beavatkozás érdekében nagy diplomáciai tevékenység indult meg. Különösen Oroszország az, amely vegre tiszta helyzetet akar teremteni. Julius első napján kezdődött meg az entente akciója. A négyes szövetség képviselői Bukarestben, közülük először az orosz és a francia, később az angol és az olasz is, felkeresték a román kormányt és tőle pontos nyilatkozatot követeltek Románia szándékát illetően. Az orosz követ a következő álláspontot jelentette be kormányának nevében: Semmiféle nyomást igénybe nem veve, Romániának szabad keze van a döntést illetően. Románia vagy alár egy politikai és katonai konvenciót fix terminussal a beavatkozásra, ebben az esetben megnyeri az entente támogatását a nemzeti aspirációt illetően, vagy pedig elhalasztja a döntést és ebben az esetben az entente nem érdeklődik tovább Románia iránt és akkor kizárják a konvenció tárgyalások részvételéből. Nem vesz át Oroszország ebben az esetben semmiféle kötelezettséget a további munició szállítást illetően. Románia ekkor szabad lesz és saját szakállára, amikor akar háborút indít Ausztria-Magyarország ellen, de ezen akcióját önálló akciónak fogják tekinteni és a békekötésnél közvetlenül ellenségével jutnak csak megállapodásra.

Bukarest. Az Independance Roumaine a következőket írja: Ugy látszik ma Románia jobban, mint valaha, tanuságot tesz arról, hogy a la-

tin fajhoz tartozik, mert a háboru kitörése óta itt a szenvedélyek minden árnyalata tombol. Ott tartunk ma, hogy mindenkinek politikai magatartását és nézeteltérését idegen érdekek vezetik még a hazaárulás révén is. Akkora a gyűlölet, hogy nincs eszköz, amelyet fel ne használnának arra, hogy egymást gyengítsék. Bőlcsebb dolog lenne, ha végre a gyűlöletnek kitöréseivel Románia jövője érdekében lelnagynának. Együtt kell működni a pártoknak a haza javára. A szent unió feltétlenül szükséges, de azt addig nem lehet megteremteni, amíg a pártok ilyen gyűlölettel állnak egymással szemben.

Geni. A párisi Temps Bukarestből egy cenzurált hírt közöl, mely szerint semmi jel nincs arra, hogy Románia hajlandó lenne semlegességét az entente javára megváltoztatni.

Százfizenőt halott a-bukaresti löszergyár felrobbanásánál.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 11.

Bukarest. Ma reggel fél tizenegykor borzasztó robbanás történt a bukaresti központi löpörgyárban, a mely a Dudesti-utcában van. Vigyázatlanság következtében egy helyen nagyobb mennyiségű éther meggyuladt a tűz csakhamar átterjedt a nagyobb zárt éthernak tárbá. Az ott lévő éther felrobbant és több mint kétszáz katonát, a kik a tűz oltásánál segédkeztek, súlyosan megsebesített. Albu ezredes, a löpörgyár igazgatója, Visoianu ezredes aligazgató, Savopol százados, továbbá egy tartalékos őrnagy és még három tartalékos tiszt életét vesztette. A sebesülteket kórházba vitték, a hol első segélyben részesítették őket. Bratianu miniszterelnök és hadügyminiszter liescu tábornok, hadügyi államtitkár társaságában a szerencsétlenség színhelyére sietett, a hova nemskára megérkezett a király és a királyné is.

Bukarest. Bukarest lakossága a megrendítő robbanási katasztrófa hatása alatt áll. A kórházakban, a hol a sebesülteket elhelyezték állandóan nagy tömegek fordulnak meg, rokonok és látogatók. Ma reggelig a sebesültek nagyrésze meghalt, úgy, hogy a katonai temetőbe ma délsőlt Albu ezredesen kívül még száz katona holttestét vitték ki. A halottakat ravatáira helyezték és reggel nyolc órakor a király, a királyné, valamint Károly trónörökös jelenlétében eltemették őket.

Bukarest. A löpörgyár robbanásánál 115 ember meg halt és 130 ember megsebesült. A halottakat a kórházakból fogják eltemetni a királyi pár részvételével mellett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Psylander-esték az Apollóban. (A gavallér reprise.) Szombaton tovább folytatja az Apolló-színház a Psylander-reprizeket. „A gavallér” következik sorra. A mozibajáró publikum még bizonyára élénken emlékszik erre a szivhezszóló, kedves képre. A durgazdag komtesz rengeteg vagyont örökölt a nagybátyjától, és azzal a kikötéssel, hogy a vagyon csak akkor jut önálló birtokába, ha térjhez megy. Eliza komtesz nagybeteget lesz a hogy vagyonát nemes célra fordítsa, megkeri a szomszéd város gyermekkorház orvosát, a sneidig Kampot dr. (Psylander), hogy vegye nőül e ezzel tegye lehetővé elhatározásának megvalósítását. Az orosz beteg kedvéért beleegyezett a különös házasságba. A természet azonban győzedelmeskedett és Eliza nem hal meg. Kampi nem tudta megszokni az előkelő környezetet. Elhagyta a grófi palotát és visszatért csöndes legénylakásába. Eliza azonban utána ment, azt hazudta neki, hogy tönkrement. Verőfényes boldogságban éltek hónapokig a kis városi lakásban, amikor egyszerre az orvos véletlenül rájött, hogy felesége egy hazugságra építette egész boldogságát. Újból elhagyta az asszonyt, aki most már kis gyermekével költözött vissza nagybátyához. Kampi pedig egy túrdónelyre ment orvosnak. Itt ezek miatt összehozta őket a véletlen a most már örökre egybetűzi őket a gyermek szeretete.

* O, vagy senki. (Stáger vigjáték az Urániában.) Vigjáték sorozatának második tételét tegnap mutatta be a színház. A berlini Nationalium kiváló udonsága ez a kép, mely mulatságos történetet dolgoz fel. Mampa bankárnak, Eulália nővérének és Meta leányának csendes magányába katonákat kvartélyoznak be. Az öreg bankár nagyon félti leányát és ezért elhatározza, hogy Berlinbe küldi. Amde a leány megtudja a dolgot és otthon marad. Legnagyobb bámulatára a bekvartélyozott hadnagy azonos azzal, a kibe a legutóbbi intézeti bálion halálosan belszeretett. Természetesen most már a bonyodalmak egész sorozata következik, melyeknek az a vége, hogy a leány kijelenti, hogy: O, vagy senki. Az öreg bankár kénytelen beleegyezését adni a házassághoz, Eulalia kisasszony pedig bánatában kolostorba vonul. — A jövő évadban a következő nagyszámú szenzációkat fogja az Uránia kizárólagos joggal bemutatni: Francesca Bertini, Erna Morena, Hanny Wiese, Treumann, Paulik, Mia May, Talarso, Alvin Neuss, Harry Piel detektív-sorozatok, ezenkívül a Svenska, Onver, Union, Messier és Bioskop-gyarak minden termékét.

* Rene-Reinard, az Eibi berlini vigbűvész, aki a múlt hónapban a kulturpalotában oly nagy sikert aratott, egy hírneves bécsi karmester és zeneszerző zongora kísérete mellett szombaton, vasárnap és kedden lép fel az Erzsébet-mozgósínházban. Azt hisszük, hogy főleglegesen volna Rene-Reinard urat a közönségnek külön méltatni, hiszen volt alkalom annak idején meggyőződni kiváló tehetségéről és elsőrangú produkcióiról. Ezenkívül mind a három napon új műsor is kerül vetítésre.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Románia már nem kell az ententének.

(Katonatisztiek a háború ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bukarest, augusztus 11.

Bukarest. A román „Hazaért és trónért” elnevezés alatt megalakult katonai liga tagjai vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartottak. A gyűlésen résztvettek: Mustatza Al., Popilian C. dr., Stefanescu A. dr. tábornokok, számos magasrangú és nagyon sok tartalékos tiszt.

Beszédet mondtak Christodula dr. őrnagy, elnök, Isvoranu, Dumitrescu hadnagyok és még többen. A liga elhatározta, hogy **békés tevékenységet fejt ki minden erőszakos eszköz mellőzésével, de energikusan gyűlések, konferenciák és nyilvános közlemények útján.** A liga saját napilapot fog kiadni, amely hivatalosan lesz a liga alapelveit, valamint a tartalékos tisztok érdekeit képviselni. A gyűlés elhatározta, hogy az ország összes tartalékos tisztjeit a kongresszusra fogják összehívni, melynek részleteit később állapítják meg. A liga végül elhatározta, hogy politikával nem foglalkozik és barmely párthoz tartozó tagokat szívesen lát. A gyűlés fél 1 órakor ért véget. A katonai liga következő gyűlése augusztus hó 17-én lesz.

Bukarest. A „Bukaresti Tagolat” jelenti: A török sajtó foglalkozik azzal a kérdéssel, vajon Románia milyen magatartást fog tanúsítani? Az összes lapok részletesen kiadják, hogy mennyire fontos érdeke Romániának, hogy semlegeségi politikáját továbbra is megtartsa.

— Konstantinápolyban — írják a lapok — nagyon jól tudják, hogy a bukovinai és galíciai eseményeknek mily jelentőséget tulajdonít Románia. Azt a tényt is megértik, hogy Románia az ő elhatározását mindaddig halogatja, amíg döntő jelentőségű események nem történnek. Tökéletesen meg vannak azonban arról győződve, miszerint ezek az események rövid időn belül olyan kedvezően alakulnak a központi hatalmakra nézve, hogy Románia — azon esetben, ha be akar avatkozni a háborúba — ezt a központi hatalmak oldalán teszi meg.

A török lapok véleménye szerint még egész sorozata létezik a fontos gazdasági és katonai természetű kérdéseknek, amelyek mind sokkal komolyabbak, semhogy vissza ne tartassák Romániát attól, miszerint egy nyilvánvaló veszélybe induljon.

Bukarest. A ruszotól „Adeverul” kiadója, Mille Constantin, aki az oroszok szándékairól eléggé jól van informálva, tegnapi vezércikkében a következőket írja:

„A négyesszövetség magatartásában Romániával szemben változás állott be. Bratianu miniszterelnök habozó és hazug politikája végre megteremtette szomorú gyümölcsöt a mi részünkre. Azelőtt kert és körülrajongott bennünket a négyesszövetség, most közönyös magatartást tanúsít velünk szemben.

— Ha beleavatkozni akartok — mondja — lépjétek akcióba, mi semmit sem kívánunk tőletek, de ti se

követeljétek tőlünk semmit. Meg van a szerződés Oroszországgal, a melynek értelmében Erdélynek és Báuiának nagyjából románok lakta részeit a saját veszélyekre és kockázatokra meghódíthatjátok. Nos jól van, hódítsátok meg ezeket és hagyjátok nekünk békét, mivel untattok bennünket követeléseitekkel, hazugságaitokkal, nem őszinte és hazug politikákkal, a beestelen szatóns politikával.

Mi nem bizunk Romániában; különben is Románia épen nem szükséges a végleges eredményhez. Nektek van szükségetek szövetségesre, hogy nemzeti követeléseiteket megvalósítsátok és nem nekünk.”

Bukarest. Burdujeniből jelentik a bukaresti lapoknak: Az oroszok Szucsava városára 100.000 rubel hadisarcot vetettek ki. Miután a város gazdagabb lakossága elmenekült, ez az összeg nem volt behajtható, ezért az oroszok sok polgárt tuszul magukkal vittek. A város sok előkelősége, az oroszoktól való félelmükben, elrejtőztek. Sok embert, ezek között leikészeket is, letartóztattak. Egész Bukovinában nagy pánik és gyász uralkodik.

Stuipikany környékén éjjel-nappal rabolnak az orosz őrzérek. Osztra községben 4000 marhat és 2000 juhot raboltak. Julius 16-ikán kirabolták Berny román. kath. leikészt és leövésével fenyegették. Az oroszok erőszakoskodásait leginkább a román nemzetiségű lakosság szenvedti meg.

A 19–31 éves népfelkelők behívása.

A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, a mely szerint az 1885. évtől 1897. évig bezárólag terjedő időközben született, továbbá a népfelkelésről, vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirandelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben alboosított összes 1865–1897. évi születésű magyar állampolgárok (muonások, kocsisok, hajcsárok stb.), ha a megtartott népfelkelési bemutatás szemlén, népfelkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, aug. huszonnyolcadikán (legkésőbb d. e. 11 óráig), amennyiben névszerint felmentve nincsenek, a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg os. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok a fent említett születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe, vagy a os. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra szintén augusztus 28-án kötelesek bevonulni.

Cadorna gunyolja Joffret.

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Cadorna és az entente fővezérei közt bájos összeveszés keletkezett. Egy olasz újságnak tudósítója beszélgetett Cadornával és a nyilatkozatában az olasz fővezér szarkasztikus megjegyzéseket tett az entente nyugati offenzívájára.

— Nekeim sokszor szememre hányták — mondotta Cadorna — hogy noha nagy embertömegeket használlok fel az offenzívára, sem az Isonzó mellett, sem a tiroli határon nem értem el céltomat, nem tudtam átörni az ellenséges frontot. Hivatlan helyekről igen sok tanácsot kaptam és egy hosszú időig ugylátszó, különösen szövetségeseinknél, mintna engem telelőssé akarnának tenni azért, hogy az olasz hadsereg nem érkezett el négy hét alatt Bécs alá.

— Szövetségeseink vezető lapjaiban olyan álitásokat olvastam, amelyek miatt nevetnem kellett. Azt hiszem, azt az egyet már megtanultuk, hogy egy hadvezérnek a sikere nem csak az ő stratégiai képességeitől, hanem ep annyira az ellentelének képességeitől is függ. Az angol hadvezérnek is tapasztalniok kellett ezt. Elejétől kezdve megvoltam győződve, hogy az angol sajtóban nagy garral hirdetett abszolút biztos sikerek mégis csak tovább váratnak magukra, mint azt Londonban el akarták hitetni. Az angol-francia fronton egy hónap alatt ep olyan súlyos veszteségek voltak, mint nálunk az egész háborús év alatt. Az angolok és a franciak tényeresége nem jelent döntést. Ha ugyanolyan nagy tömegű embert akartam volna feláldozni én is elfoglaltattnam volna egy pár hegyet és nyernemem volna egy pár kilométer területet, de ezeknek az áldozatoknak csak akkor lett volna jogosultságuk, ha a háborúban fordulatot értem volna el.

— A legmeresebb optimizmussal sem lehet azt mondani, hogy a Somme melletti csata fordulatot jelent a háborúban. Egy kisse vissza van ugyan nyomva a német front, de senki sincs átörve. Ha összenasonlitjuk a franciak és angolok által elfoglalt területeket azzal, amit a németek tartanak megszállva, akkor azt kell mondani, hogy az még csak ezredrészet sem alkotja a német terület nyereségnek. Azt látjuk, hogy angol barátainkuak hatalmas tulereje sem volt képes a németeket észak-franciaországból és Belgiumból kiszorítani. Tekintettel a jelenlegi helyzetre, csak részletsikerekkel lehet számolni, de nem szabad elfelejteni, hogy az ellenség ezeket alkalomadtan mindig paralizálnatja. Ezért óva intem az olasz népet és mindenkit, akinek befolyása van erre a népre, hogy ne ringassa magát tulzott reményekben.

Amint látszik, Cadorna azt akarja mondani ezzel a mindenesetre nagy feltűnést kelto nyilatkozatával, hogy ambár alismeri, hogy a siker hátán hozzá, de Joffre és Haig sem dicsekedhetnek valami nagyon és jobb, ha békeben hagyják, semhogy lapjaikban állandóan ugratják.

Tíz millió embert veszített az entente.

(A háború első tudományos statisztikája.)

Saját tudósítók telefontelephíre.

Arad, augusztus 11.

Kopenhágában megalakult egy tudományos társaság, mely „a háború szociális következményei”-vel foglalkozik. Most adta ki egyik jelentését, amely a világháború emberanyag veszteségét mutatja ki. E jelentés teljesen tudományos, pártatlan, a minden előzetes tendenciózus föltevésről ment vizsgálódások alapján épült fel; és ha az eredmények némely pontban kétségesnek, vagy vitathatónak látszanak, az nem a kiadó rossz indulatának rovására írható, hanem inkább a meglevő állami adatok hiányosságában és elégtelenségében keresendő. A bevezetés hangsúlyozza, hogy a háború okozta emberanyagvesztés megítélésénél nemcsak a hadseregek által kiadott veszteséglisták az irányadók, hanem a következő pontokat is vizsgálódás tárgyává kell tenni: milyen nagy a hadilögyök halandósága? milyen a polgári társadalom halandósági arányzama a háborús események következtében? a menekülők halálzási száma? és a csecsemő halálozás a háború társadalmi és nékülöségei miatt?

Belgium

50.000 halott; 110.000 sebesült, összesen 160.000. Rokkant 33.000.

Anglia

205.000 halott, 512.000 sebesült, összesen 717.000. Rokkant 154.300.

Franciaország

885.000 halott, 2,115.000 sebesült, összesen 3,000.000. Rokkant 634.000.

Olaszország

105.000 halott, 245.000 sebesült, összesen 350.000. Rokkant 73 ezer.

Oroszország

1,498.000 halott, 8,820.000 sebesült, összesen 5,318.000. Rokkant 1,146.000.

Szerbia

110.000 halott, 140.000 sebesült, összesen 250.000. Rokkant 42.000.

E számok mindenesetre Angliára nézve a legpontosabbak, mert ellenségeink közül Anglia az egyetlen, mely veszteségeit hivatalosan közzé teszi. A többi országok veszteségi számai részben valamely nyilvánosságra jutott részeredményekre támaszkodó számításokon és ez — a számítás minden gondossága mellett is — tekintetbe kell venni. E statisztika mindenütt a legalacsonyabb számokat használta fel; ezt abból következtethetjük, hogy bizonyos rendelkezésünkre álló tények a valóságot súlyosabbnak mutatják a statisztika számadatainál; így a kimutatott olasz veszteségi számot túl alacsonynak tartjuk, s a francia és orosz számjegyek — rettenetes arányuk mellett — sem érik a valóságot.

Mindazonáltal a táblából sok megfigyelésre méltó dolog olvasható ki.

Először is megerősíti az entente-hadseregek rettenetes veszteségeit, hiszen meg e számítások szerint is közel 10,000,000 a kimutatható hadsereg veszteségük. A francia és angol számok összehasonlítása illusztrálja sok francia szív panaszát, hogy

Anglia kiméli a véré, mialatt a francia vér tolyamokban ömlik. Oroszországnál feltűnő a rokkantak nagy száma — a sebesülteknek csaknem egyharmada — mindenesetre szomorú bizonyítvány az orosz gyógykezelés mai állapotáról. Az orosz öszvesztés (velegekkel és lojyokkal) egymaga 7,000,000-ra értékelhető.

Tíz liszt körzet Aradon.

(Az arisztas új rendje. — Visszaesés a kenyér sulyával.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Arad város közéleti bizottsága, mely ma délután Lőcs Rezső helyettes polgármester elnöklésével Kintzig János főispán jelenlétében ülést tartott, még mindig a lisztelosztás kérdésének megoldásával foglalkozott. Hosszas megbeszélés tárgyát képezte az aradi piacon uralkodó rettenetes drágaság kérdése is.

Maresch Gyula bizottsági tag egy kenyeret mutatott be a bizottságnak, amelyet Fischer Erzsébet-utcai péknél vásároltak, mint két kilogrammost de a kenyérnek tulajdonképpen súlya egy kiló 75 deka volt. Az elnök helyettes polgármester azt indítványozta a bizottságnak, hogy a panaszt adják át a kihágási bíróságnak.

Ezután az elnök bejelentette a bizottságnak, hogy a liszt kiosztás körül tapasztalt mizériák egyik fő oka az, hogy a közönség egyes üzletek előtt összetördel. Ez azért történt, mert kevés volt a hatósági üzlet: eddig és részint azért is, mert a közönség egy része egy hatósági üzlethez volt szokva s a hatósági üzleteket hiába szaporították, a közönség csak a megszokott üzlethez ment. Sokat foglalkozott a kérdéssel a közéleti bizottság is, a város vezetősége is és a kérdés megoldására a következő javaslatot teszi: A tíz kerületbe beosztott lakosság a kenyér és a lisztjegyek kiosztása alkalmával mindjárt megfelelő hatósági üzlethez legyen utasítva és mindenki csakis ebből a hatósági üzletről kaphassa meg utalványát ellenében lisztzükségletét. A jegyekre rá lesznek nyomtatva, hogy mindenki mely kerületben levő hatósági üzlethez válthatja be utalványát. A város vezetősége pontosan fogja kiszámítani, hogy mennyi egyik-egyik üzletnek a lisztzükséglete és rajta lesz, hogy ezen lisztzükségleteket minden egyes hatósági üzlet pontosan megkaphassa. Ez a súlyos és nagy kérdés így aztán végleg megoldható lenne. Azt a tervet, amely mindenkit egyes hatósági üzlethez osztana, már el is készítették és ez a következő lenne: Mindazok, akik az I. és II. kerületben a Nádor-utcában és a nagyváradi uton kapnak liszt és kenyérutalványt, az utalványok ellenében a lisztet a Boros Béni-téren levő hatósági üzletben kötelesek beváltani. Akik a Kossuth-utcai kerülethez tartoznak, azok a Széchenyi-utcai s a jelenleg a Fábrián-utcai hatósági üzletben válthatják be utalványukat. A Fábrián-utcai üzlet a jövő hónapban megszűnik és ennek helyébe a Kossuth-utcai bérel a város helyiséget. Azok, akik a Fábrián-utcai üzlethez lesznek utasítva,

azok itt is beválthatják lisztjegyüket. Akik a Kasza-utcai bizottsághoz tartoznak, a Sarkó-utca 3. szám alatt levő üzletben kaphják meg lisztjegyüket. A Rákócsey utcai jegykiosztó bizottságtól a Forray utcai hatósági üzletbe fogják utasítani a közönséget. Akik pedig a Kapa-utcai bizottsághoz tartoznak ezek az Urbán Iván-utcai hatósági üzletbe mehetnek, a nekik kiutalt lisztért. A Barcsényi-utcai bizottsághoz tartozók a Barcsényi-utcai hatósági üzletben válthatják be a jegyüket. A Süvegterti bizottságtól a Tokoly-tér 2a szám alatt levő hatósági üzlethez utasítják a közönséget. A Csutóra-utcai jegykiosztó bizottság pedig a Lujza-utca 2. szám alatt levő üzlethez adja a jegyeket. A Ségaiak a Pécskai-ut 2. szám alatt levő üzletbe, a gájiak pedig a gáji községi elemi iskolában válthatják be lisztjegyüket. Így a torlódások feltétlenül megszűnnek.

Bejelentette még az elnök, hogy a zöldség piacon az árak az utóbbi időben ismét aránytalanul emelkedtek, noha a zöldség árának hatalmas emelkedése semmivel sincs indokoltva. A gyümölcs ára is rettentően magas. Ez részint érthető, mert a környéken gyenge volt a gyümölcs. Hogy a piaci zöldség árak lezöríthetők lehessenek, a városnak erre egy alkalmas eszköz áll rendelkezésre. Pár hónappal ezelőtt a város Pécsk községgel tudvalevőleg összeköttetésben állott, de az összeköttetés hetekkel ezelőtt megszakadt. Ma bentjárt Aradon Pécsk város kertésze és sikerült vele igen kedvező megállapodást létre hozni. A megállapodás szerint Pécskről naponta több kosár zöldség fog ismét Aradra jönni és itt a hatóság a zöldséget olyan áron fogja eladni, amivel feltétlenül fogja szorítani a zöldség nemtűk piaci árát. A zöldségárakat Pécskről ugyanis bizományban kapja a város anélkül, hogy Pécsk a zöldség árát megszabná. Felkérte a bizottság a főkapitányt, hogy a kofák garázdaikodásait próbálja megszüntetni úgy, hogy minden kofát utasítson arra, hogy az áruhoz egy táblát állítson, melyen minden egyes áruhoz az ára legyen feltüntetve.

Bejelentette ezután a polgármester helyettes, hogy a Marta, waggonyár és a Hungária gyárral az egység létrejött s a gyárak munkásai részére a hatósági üzlet augusztus 24-ikén már megnyílik. A szükséges lisztkontingensen kívül a város cukrot, rizset, vaját, burgonyát fog adni az üzleteknek. Az üzlet tartásának összes költségeit, a berendezést, a fűtést a világítást s az üzleti alkalmazottak fizetését a három gyár vezetősége magára vállalta. Az üzlet megnyitásával a város egy nagy szociális feladatot old meg, miután maga ez az egy üzlet 7.000 embernek szükségleteit fogja kielégíteni.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy alakhelyváltoztatást,ugyszintén a lap megrendelését és beszüntetését mindenkor a kiadóhivattal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Görz bevétele nem döntötte el az Isonzó-csatát

(Lehűtött olasz remények. — Romok közé vonultak be az ellenség csapatai.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 11.

Hága. Turinból jelentik: Az olasz ottenziva tovább fejlődése lehetőségének megítélésénél nem szabad elfelejteni, hogy Görztől északra és az Isonzó nyugati partján az ellenséges csapatok rendkívül erősen vannak építve. Ezek az csapatok szervesen csatlakoznak a többi osztrák-magyar magyarsági csapatokhoz. Az osztrák-magyar csapatok megrosszabbodásáról nem lehet beszélni. Az olaszok nagy ujjongásukat ellenére is, tehát a varakozásokat a további előharcra utasítva, a kellő mértékben le kell szüntetni. Görz bevételére az Isonzó csatára nem döntö.

Bécs. Mindenki érzi, hogy a háború mostani szakasza politikailag talán a legfontosabb. A háború minden erő igénybevételével a Somme mellett, a Maas partján, Volhyniában, Kelet-Galiciában, Bukovinában, a partvidéken és Tirolban most lángol a leghatalmasabban. Egyik-másik esemény jelentőségét erővel lenyomni végzetes hiba volna, de azért a háború csatáit, akár kedvezők, akár kedvezőtlenek, csak az egész helyzettel való összefüggésben ítélni meg. Az eseményeknek a háborúra való hatását addig nem láthatjuk, míg minden fronton nem alakult ki a helyzet. A Somme mellett és Galiciában folyó akcióknak olyan nagy lehet a visszahatásuk, hogy bármi is történik másutt, tartós politikai teherrel gyanánt nem szerepelhet.

Salek Aliz, aki a haditudósítók közül a legutolsó volt, aki Görzt látta, mielőtt az olaszok elfoglalták volna, a következőket írja a rommá lőtt városból:

Egy szállodává átalakított villában lakom. A hajdani szállodákat az ellenség sokkal jobban ismerte, semhogy lakni lehessen bennük. Kisértem azt beszélni, hogy ebben a villában egy asszonyt egy ablakon át tegyergolyó ért. Minthogy látta, hogy önkéntelenül is mozdulatot tesz, megnyugtatta hozzáteve: az ön szobája lövésmentes oldalon fekszik.

A városban az utcák mentén mindkét sor ház kapott lövést. Legtöbb esetben a golyó felülről lefelé szaladt, de vannak olyan házak is, amelyeknek a pinesjébe hatolt előbb a gránát és felhasította a házat alulról felfelé. Nincs olyan ház Görzben, amely ne lenne megromlva, ha a facsádjá büszke és érintetlen is. Egyiknél hiányzik a tető, a másiknál a tüsfal, harmadiknál a belseje. Nincs töretlen ablak, ép balkon, nincs egyenesen álló lámpa és a főtéren az összelőtt óra mutatója 2 órát jelez. Ekkor érte a golyó. Elmondható, hogy Görzben kő kövön nem maradt, egyes falak még feléle meredeznek, legtöbb helyen azonban a lakások szomorú romhalmazok és a holdvilág az üvegtörmeléken kísértetiesen tükröződik. Meghajlított varudak, szétszakgatott tetők hevernek az utca közepén, de rendezve, mert a városparancsnok nagy rendet tartott. Minden utca tisztára van söpörve, minden gránátrozsért azonnal kijavították és a pusztává vált házakat gondosan őrzik.

Az ember belsejében teljesen megnyugszik, ha ezeket a házakat látja. Kiköltözött belőlük az élet, ami bennük volt, szerencse, szerelem, vágyódás, az mint a pejva szétszóródott. Ki kérdezi, hogy hol vannak azok, akik itt laktak? Meghaltak? Ezenek valahol? Vagy a gyermekeiket keresik? Lehetetlenség mindezt a tájdalmat átfogni. Itt az egyik kérdés sincs helyén, mert az eseményeknek oly nagy a tömege, hogy alig lehet átfogni azt. Ennek a látványnak az a hatása, hogy az emberből kiűzi a félelmet, már nem is fél a srápnélitől és a gránáttól, mert igazán nem számít, hogy egy házzal több dől romba.

Lehet a folyónál áttekinthető az ember laz összelőtt hidat. Csak a pillérei meredeznek még ki az ezüstsínű, rohanó vízből, amely éppolyan csevegve csobogva suhan el mellettük, mint azelőtt, mikor a búzke iv ült rajtuk.

Görz lakossága még 1915. novemberében, mikor először kezdték az olaszok komolyan löni a várost, elmenekült, de időközben visszazárt. A második Isonzó csata óta, noha a lövéses fokozódott, a lakosság száma emelkedett. Megszokták a bombázást. Sok család mindig a pincében aludt, mások pedig csak akkor menekültek ide, ha a lövés megkezdődött és a golyó a közelükben esett le. Teljesen közönyöské váltak és nem is igen sokat törődtek vele, ha valakit a gránát szétlőtt. A pincék is csak kevés biztonságot nyújtottak és ezért a lakosság erősen fatalista lett. Valóságos hité vált, hogy némelyik ember egyáltalában nem éri a golyó. Tucat számra tudnak esetekről, hogy a görzi bunkók mellett lecsapott a lövedék és csak meg sem sérültek. Elmondták egy hadnagynak az esetét, akit a „Poszt” szállójába utaltak a 6-os számú szobába, de ez valami okból nem tetszett neki. A 7-es számúba költözött a ott szétlőtt egy lövedék. Ezt azért mondták el, hogy a másik hadnagy szerencsés megmenekülését tegyék regényessé, aki a bajtársa által megvetett 6-os számú szobába beköltözött. Beszéltek egy görzi emberről, aki a feleségével a Via S. Ignorin sétált. Az asszony kisgyermekét tartott a karján, mikor egy gránát repült felettük, mely az anya fejét levitte, a gyermeket az apja karjába sodorta. Apa és gyermek sértetlenek maradtak. Ezek a csodálatos történetek nem tanították óvatosságra a görzöket, hanem fokozták bennük a veszéllyel szemben a hidegvért. Csodálatraméltóak voltak a lövés idején a görzi asszonyok és leányok, akik semmivel sem törődve, az üzletükben maradtak. A piac, amelyet különös előszeretettel lóttek az olaszok, rendszeren igen népes volt. A görzi talaj egyszerű gyümölcsöt és zöldséget terem és a piac mindig tömve volt velük. A környék minden falujából szeltek be a parasztságok a görzi piacra, nem törődve a bombázással, mert soha ilyen jó vásárjuk nem volt. A különböző csapatok élmezőnyi tisztjei, akik itt vásároltak, nem alkudoztak, hanem tisztelték azt, amit kértek. A csapatok, amelyek ezen a környéken tanyáztak soha sem láttak szükségletet, mert még a leghévesebb harcok idején is ellátta őket a görzi piac.

A város hatósága az egész idő alatt önfeláldozó kötelességteljesítéssel maradt meg a helyén. Baum báró kerületi kapitány minden

elismerésre méltó. Nem ingott meg, nem mozdult ki hivatalos helyiségéből, noha az idő folyamán őt nehéz gyánát vetette szét háznak egyik felét. A városháza egy pincében volt elhelyezve, ahol ágyak és párnák között működtek az egyes ügyosztályok. Itt volt az élelmiszerhivatal is, amely a lakosságot elég jól ellátta.

Igy folytak a dolgok Görzben bombák és gránátok ellenére egészen az utolsó napokig. Néhány áldozat volt az erősebb lövések napján, de ezt megadásai viselték és a lakosság hangulata nem süllyedt. A hivatalos jelentések szerint az utolsó napokban a polgári lakosság közül többen haltak meg és ugylátszik, hogy az olaszok a legnehezebb tüzérséggel lövelték a várost. Els ezek ellen a pincék sem használtak. Ennek a városnak a maririulla az olaszok bevonulásával tetőpontjára érkezett el.

Roman püspökség Nagyváradon.

(Mangra Vazul metropolita terve.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, augusztus 11.

Mangra Vazul metropolita visszatért működésének eddigi színhelyére, Nagyváradra és egy ottani hírlapiról előtt igen nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Egyik legfontosabb program-pontjait jövő működésének, a nagyváradon román püspökség felállítását jelölte meg.

— A választás után az ország minden részéből hozzám küldött üdvözlő táviratok között — mondotta a metropolita — legjobban estek, mert a legfontosabb, legmelegebb szeretet és rokonszenv érzését fejezték ki a nagyváradon érkezett táviratok. Minden észrevesztésem nélkül mondhatom, hogy püspöki helynöki állásom elfoglalása után úgy összeforrtam Nagyváraddal és Bihar-megyével, hogy nehéz nekem ettől a várostól és vármegyétől megválni, melynek vezetőférfiai és nepe megértett, a magyarság és románság békes együttműködését szolgáló törekvéseimet támogatja. Nekem egyéni szempontból jobb volt Nagyváradon, ahol a szeretet, becsület és rokonszenv annyi melegséget éreztem, de a kötelesség, hiva szavára, a görög keleti román egyház vezetőférfiai bizalmának ily impozáns megnyilatkozása után el kell foglalnom azt a helyet, ahol legjobb erőmmel és tudásommal kell Isten segítségével szolgálnom egyházam érdekeit és a görög keleti románság kulturális, gazdasági és politikai érvényesülését, jogos és méltányos aspirációinak megvalósítását.

— Ezeknek a régi vágyaknak és aspirációknak egyik legfontosabb program-pontja a mostani nagyszabedű püspöki zsinaton is tárgyalásra került. Elhatároztuk, hogy felkérjük a kormányhoz és kérni fogjuk, hogy Nagyváradon, horozsvaiotti és Temesvárotti görög keleti román püspökségek állítsanak fel. És mivel Magyarország tudvalevőleg 2 millió a görög keleti román hívek száma, méltán tarthatjuk igényt e régen kívánt és kilátásba helyezett három püspökség felállítására. Remélem, hogy mint metropolita közreműködhetek a görög keleti románság e régi vágya megvalósítása érdekében, úgy, hogy a nagyváradon görög keleti román püspökség felállítására a közel

jövőben megtörténhetik erős hitem szerint.

A nagyváradi püspöki helynöki állás betöltése, — mint az Aradi Közlöny az aradi román szentisztek köréből értesül, — csak a jövő tavasszal történik meg a szinodus összeülése alkalmából. Addig a helyettes vikarius vezeti az ügyeket. Ennek kinevezése Papp I. János püspök jogkörébe tartozik.

Egy kiló kenyér hat korona.

(Két kávé visszaélése a közvelemzési bizottság előtt.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Az Aradi Közlöny több ízben szóvá tette azokat a panaszokat, amelyek az aradi kávéházak ellen szóltak. Több ízben sürgettük a hatóság beleavatkozását és kértük, hogy a város vezetősége s a rendőrség ne nézze tétlenül a város közönségének valóságos kihasználását. Az, hogy az aradi kávéházak ellen eddig még nem indult meg eljárás, csakis annak tudható be, hogy mindenki panaszkodott, de konkrét feljelentést senki sem tett.

A város közvelemzési bizottságának mai ülésén azonban Hecht Arnold dr. főorvos szóvá tette a háború kitörése óta növekvő anomáliákat és konkrét eseteket hozott fel a bizottságnak, melynek alapján a hatóság a bepanaszoltak ellen meg fogja indítani az eljárást.

Hecht dr. bejelentette a bizottságnak, hogy a kávéházak a legutóbbi időkben a kenyér árát újból felemelték és pedig 6 fillérről 8 fillérré. 8 filléért egy szelet kenyeret adnak, melynek súlya mindössze 1 és fél deka. Ilyenkor az a kávé, aki ilyen súlyú kenyeret mérészel 8 filléért adni, egy kiló kenyérért 6 koronát szed be, holott a kenyérnek maximális ára tudvalevőleg a legjobb esetben is 1 korona 2 fillér. Ez magába véve nagy visszaélés. Így van ez az aradi Hungária kávéházban és a Városi kávéházban. Természetesen a kávéosk azsal védkeznek, hogy nekik a kenyérhez semmi közük, a kenyeret a lőpincérek adják. Ez azonban csak takaró, mert az a lőpincér azért húzza le a közönség bórét, mert a napi kiadások egy nagy részét a kávé helyett ő viseli. Különben is ami a kávéházban történik, az a kávéosk teletelőségére történik.

— Van ezenkívül azonban még egy dolog, amit szóvá kell tenni, — mondotta a felszólaló. — A közönség mindkét kávéházban a kávéhoz nem teljes tejet, hanem lefőltözött tejet kap. Ez ellen egészségügyi kifogást nem lehet tenni, azonban ez határozott megtevés-tés a publikumnak. Az pedig, hogy ezért a tejet, vagyis az ilyen tejből készített kávéért olyan magas árat fizettettek, mint az ismeretes, ez egyszerűen zsarolás. Ezekon kívül, annak ellenére, hogy a legutóbbi időben a kávéosk nem emelték fel, pár hete a kávéhoz mindkét kávéház csak három darab kocka cukrot ad, nem úgy, mint az előtt, amikor 4-5 kockacukrot lehetett kapni.

Lajos Rozs helyettes polgármester kijelentette a bizottságnak, hogy a panaszot jegyző kávéosk ellen és ezen alapon a két kávéház ellen megindítja az eljárást.

H I R E K.

Velence újabb bombázása

Események a tengeren.

A tizedikéről tizenegyedikére virradó éjjel tengeri repülőrajaink megújították Velence elleni támadásukat. Az arzenált, a pályaudvart, a külső védmuveket és külső erődöket bőségesen bombázták. Az arzenálban és a pályaudvari telepeken a viharos esőzés dacára kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy a bombázás jó hatást ért el és tűzvészeket okozott. A Campalto léghajócsarnokot egy telitalálat érte eredményesen; bombázták repülőink továbbá a gradói és az Isonzo torkolatánál levő ütegeket. A nagyon kedvezőtlen időjárás és a heves védőtűzés dacára az összes repülőjárművek sértetlenül vonultak be. **Hajónaplóparancsnokság.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bethmann-Hollweg a királynál.

— Tisza István gróf tanácskozása a kancellárral. —

Saját tudósunk telefonjelentése.

Bécs, augusztus 11.

Bécs. A király a mai napon hosszabb kihallgatáson fogadta Bethmann-Hollweget és Jagowot.

Bécs. Bethmann-Hollweg és Jagow tiszteletére vacsora volt Stürgkh miniszterelnöknél. A nap folyamán hosszabb tanácskozások voltak Burián báró külügyminiszterrel, aki a vendégek tiszteletére reggelit adott.

Budapest. Tisza István gróf miniszterelnök a mai nap folyamán Bécsbe utazott, ahol alkalma lesz Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárral és Jagow államtitkarral tanácskozni.

Bécs. A lapok Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárt és Jagow külügyi államtitkárt, mint a szövetséges német birodalom vezető férfait szívélyesen üdvözik bécsi látogatásuk alkalmából.

A Fremdenblatt ezt írja: Miként a hadseregek az ellenséggel szemben váltakozóan küzdenek, úgy itthon a szövetségesek politikusi lojális egyetértéssel és hiven ragaszkodva a háboruban oly szerencsésen bevált szövetség szellemében folytatják működéseiket. Bethmann-Hollweg hivatalbalépésének első napja óta, mint a szövetségi politika megingathatatlan következetes híve általános megbecsülésnek örvendett és a monarchia lakossága ez alkalommal is örömteli üdvözléssel fogadja őt. Ez a köszöntés szól kiváló külpolitikai munkatársának, Jagow államtitkárnak is, aki mint a monarchia kiprobált barátja, igényt tarthat hálás érzeléseire. Bizonyosak lehetünk benne, hogy az államférfiak tanácskozásai eredményesen folynak le és az ellenséges külföldnek ismét a szövetséges középhatalmak megdöntötlenül egységét mutatgatják.

— A magyar és az osztrák kormány gazdasági tárgyalásai. Mint a Budapesti Tudósítónak Bécsből táviratozzák, a magyar és az osztrák kormány gazdasági tárgyalásainak folytatását a jövő hétre tervezik. Stürgkh Károly gróf osztrák miniszterelnök a tárgyalásokon való részvétel céljából a gazdasági miniszterekkel és szakelőadókkal a jövő héten Bécsbe utazott.

— Kitérítések. A hadseregparancsnokság az ellenség előtt taustított kiválóan vitéz magatartásuk elismerésül, Reisz János, Angelini Péter, Körömi Lajos, Köpe István szakaszvezetőknek, Mosutz György tisztbellestnek, Popon Sándor tartalékos őrmesternek, Dépold Mihály, Pataki Géza őrmesternek, Kapás János, Seres Tódor, Szabó Kálmán tizedeseknek, Adámovits János őrmesternek, Gyurica Miklós és Páczy István honvédeknek valamennyien a 2. honvéd gyalogezredben a bronz vitézségi érmet adományozta.

— Kelemen Samu képviselő hirtelen halála. Budapestről telefonálja tudósítónk: Kelemen Samu a szatmári kerület országgyűlési képviselője ma este fél hetkor fővárosi lakásán hirtelen elhunyt. Kelemen, aki még ma részt vett a marna szállítási bünper pozsonyi tárgyaláson, ahol mint védő szerepelt, délután jött vissza a fővárosba. A pályaudvarról kocsin Lipót-köruti lakására hajtatott és amikor a ház liftjébe szállott, hirtelen rosszul lett. Felesége és leánya Balatonfüreden tartózkodnak s így senki sem volt lakásában, ahová a házmeister kíserte fel. A házmeister ezután nyomban orvosért szaladt, aki pár perc múlva meg is érkezett, de Kelemen Samu néhány órai tusa után telnet órakor meghalt. 1862-ben született Nagyváradon, Szatmaron gyakorló ügyvéd volt. Pár év előtt országszerle nagy feltűnést keltett a testvergyilkos Pap Béla ügyében való védőügyvédi szerepe. A függetlenségi és 48-as partnak volt tekintélyes tagja.

— Az olasz cenzura. Luganóból jelentik: Cicotti szocialista képviselő az Avanti hasábjain rendkívül élesen és gúnyosan kritizálja a cenzurára való tekintetből Orlando belügyminiszter tevékenységét. Azt írja, hogy Salandra alatt is volt a háború ellen irni, de ekkor még legalább meg lehetett irni, hogy az entente talán a kétezredik évben meg fog bocsátani a német irodalomnak, tudománynak és zenének. Orlando alatt azonban a cenzura azt követeli, hogy folyton a német nép megsemmisítéséről prédikáljanak. Aki nem ezt teszi, vét a nemzet szelleme ellen. Orlando az ostobaság maximumától várja az olasz győzelmet. Cicotti gúnyosan megjegyzi, hogy Olaszországban egyetlen zóna nincs, amelyet megkímélne a földrengés és a Monte-Citorio is könnyen megrendülhet annyira, hogy a belügyminiszter széke felfordul.

— Orosz fogságból visszatért leMBERGI előkelőségek. Bécsből jelentik: Az oroszok által annak idején Lembergben fogságba ejtett, nem katona köteles polgárok egy kisebb csoportja ma megerkezett Bécsbe. Köztük volt Beck dr., a leMBERGI egyetem rektora, Fedák dr., az Ukrajna biztosító társaság elnöke és Schleicher dr. alpolgármester. Az orosz fogságból visszatérteket a pályaudvaron nagy tömeg fogadta.

— Orosz önkéntesek a francia hadseregben. A Kölnische Volkszeitungnak jelentik Genthől: Az orosz sajtó közli azoknak az orosz önkénteseknek a névsorát, akik a francia hadsereg harcaiban elpusztultak. A névsor kétezregről száz nevet tartalmaz, amelyek legnagyobb része zsidó hangzású. A legtöbb elesett polgári menekült volt Oroszországból.

— **Sonnino okot keres a német hadüzenetre.** Luganóból jelentik: Az olasz kormány az Havas ügynökség útján azt a hírt terjeszti, hogy az olaszok a németek által megszállt Duboixban és Turcoingban a német hatóságok részéről kegyetlen rossz elbánásban részesülnek és mindenféle hadimunkára kényszerítik őket. Az egész híresztelésnek az a célja, hogy Németországgal casus bellit teremtsenek és Sonnino kezét látják a játékokban, a ki így akarja kieroszakolni Németország ellen a hadüzenetet.

— **Följelentés a katonák feleségei ellen.** Nagyváradról írják: A titkos jelentések kora még mindig nem múlt el. Egyre-másra érkeznek a névtelen levelek a katonai parancsnokságokhoz, a polgármesteri hivatalba, a katonai ügyosztályhoz és a rendőrségre. Minden névtelen levél harctéren lévő katonák feleségeit jelenti föl, hogy itthon maradtakkal és a városban lévő katonákkal folytatnak barátságos ismeretséget s kéri, hogy ebből az okból vonják meg tőlük a hadiségeit. Június hónapban Nagyváradon 800 ilyen följelentés érkezett, amelyet nagyrésztben a rendőrségnek kellett elintéznie. De nemcsak följelentésekkel üldöznek egyeseket, hanem rendőrökkel és polgárőrökkel igazolására szólítanak asszonyokat még akkor is, ha valamelyik hozzájuk tartozó férfitel mennek az utcán. A rendőrség eddig ugyiszólván minden egyes esetben megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a följelentések túlnyomó része szemérmes hazugság. Azt is konstataálta a rendőrség, hogy a följelentések gyártását hivattaszerden üzik. Most nyomozás folyik annak a kiderítése érdekében, hogy kik a tömeges följelentés-gyártók?

— **Telefon a vonaton.** Newyorkból jelentik: Mac Fariane vasúti telefonját szenzációs eregeményei próbálták ki a minap. A lóttaláló egy nyolcvan kilométer gyorsasággal roppogó vonatról husz percig beszél telefonon irodájával. A vezeték gyantant a sínek szolgálnak.

— **Troxzatos gyilkosság a bánhegyesi pusztán.** Medgyesbodzás község jegyzője telefonon értesítette az aradi kir. ügyészséget, hogy a bánhegyesi Krémberger-lele pusztán gyilkosság történt. Tegnap reggel 5 és 9 óra között a pusztán halva találtak Korösi Andrást 14 éves fiút. A szerencsétlen hunak a feje teljesen szét van lőve. Amint az odaivolt orvos konstataálta, a gyilkosság szeretőse vasfegyverrel történt. A rendőrség megindította a nyomozást, de a tettest meg nem sikerült elfogni. A vizsgálóbíróság holnap utazik ki a test színhelyre.

— **Hősi halál.** Hauer Andor a 33. gyalogezred önkéntese, az északi harctéren folyó nagyobb ütközetek egyikében, ellenséges golyótól szíven találva, hősi halált halt. Az elhunyt fiatal hest parancsnoka Schramm főhadnagy ültő pompával Havasmezőn temette el.

— **Az elmebaj terjedése az orosz hadseregben.** Pétervárról jelentik: A Novoje Vremja közli, hogy a hetek óta tartó rettenetes ágyúzás következtében hallhatatlanul megnövekedett az elmebajosok száma az orosz hadseregben. A zemszívószóvetség azt az utasítást kapta a hadvezetőségtől, hogy harminc körüli százat rendezzen be elmebajos katonák részére.

— **A pályaudvarok tünderei.** A párisi Oeuvre legújabb száma írja: Az északi és keleti pályaudvarok körül éjjel és nappal egész sereg könnyűvérű nő várakozik a szabadságra érkező polukre. Tisztességes asszony, aki férje elé igyekszik a pályaudvarra, csak lecsúszott szemmel haladhat végig közöttük. Az a szerencsétlen ördög, akit senki semj vár, biztos áldozata lesz ezeknek a hölgyeknek, akik már az első lépésnél foglyul ejtők. A Faubourg Montmartre szégyenletes állapotokat mutat. Mindkét nembeli mulatók tömegei árasztják el az utcákat délután ötől éjjel egy órág. Valóságos Babylon, Szodoma és Gomora ez a hely. Még az az egyetlen vizsgáló a dologban, hogy a mulatók többsége nem franciául beszél. Aki az est kellemes óráit a Bois de Boulogne friss levegőjén szeretné eltölteni, azokat óva intjük ettől. Becsületes asszony ne menjen este hét óra után a Bois de Boulognebe. Figyelmeztessük gyermekeinket, hogy még nappal is kerüljék a mellékutakat, mert jobbra és balra nímák és szatírok szórakoznak. A békeidőben Bérenger szenátor akit gunyosan a szemérem apjának kereszteltek el, követelte, hogy alakítsanak ligát az erkölostelenségek megtékezésére. A szemérem apja már megalt és kérjük, vajjon kinek lenne bátorsága, hogy átvegye örökséget?

— **Hat hónapi elzárás a drága árpáért.** Most, hogy a miniszter megengedte az arpa vásárlást, igen aktuális a következő „tanulságos” eset: Az újvidéki rendőrségre jelentés érkezett, hogy Mirodragovits Arzén dögazdag szállási földterítke 24 métermázsa árpáját a maximális 32 korona helyett 46 koronáért adta el. Uracs Pálné, Tamás József és Dotics Uros vittek meg a 24 métermázsa drága árpát Mirodragovitstól, aki ellen a nyomozás adatai alapján a 2350—1916. számú rendeletbe ütköző kihágás miatt megindult az eljárás. Mirodragovits beismerde, hogy 46 koronát kért egy métermázsa árpáért és ezen az áron Uracsnénak, Tamásnak és Doticsnek eladott 24 métermázsa árpát. Azzal mentesítette magát, hogy azért kért 46 koronát, mert azt hitte, hogy a nagy árral el fogja venni vevőinek a kedvet a vásártól. Az arpat ugyanis megszerette volna tartani magának, amikor azonban a vevők ezt az árat is megadták, többé nem léphetett vissza a vásártól. Mirodragovits naiv védekezését a rendőrség nem vette figyelembe és a maximális ár megzegése miatt elkövetett kihágásban büntőnek mondta ki és hat hónapi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte el.

— **Megtörés.** Berlinből jelenki a Magyar Távirati Iroda: Annak a hírek kapcsán hogy az angol kormány kénysereladás útján akarja értékesíteni a nigériai angol gyarmaton lévő német ingó és ingatlan vagyont, a Berliner Lokalanzeiger illetékes részről arról értesül, hogy a német birodalmi kormány már régebben közölte a brit kormányval, hogy ha valóra váltja a német vagyonnak ezt az elrablását, akkor nyilvános árverésen fogják eladni Sir Francis Oppenheimer angol kereskedelmi megbízottnak Majna-Frankfurtban lévő híres palotáját.

— **A törökök szent háboruja.** Igen nagy érdeklődés mutatkozik Stein Smánuel ar. orientálista vasárnap este a kulturpalotában tartandó felolvasása iránt, mert mindenki szívesen tanul egy olyan embertől, aki a maga tudását a legeredetibb forrásból meríti és amit tud, azt közvetlenül és érvetesen mondja el. Az előadásra a jegyek Bloch H. papirkereskedésében, Hussler M. és Bauer Gyula dobány-

üzletében válthatók. Az előadás kezdete vasárnap este félkét órakor lesz.

— **Underwood-géparó és gyorsíró szakiskola Zitter és Hottos cégnél,** főpostával szemben. Ugyanott irásunkák és sokszorosítások a legutányosabban vállaltatnak. 4697

— **Levelepapírokban nagy választék** Kerpelnél. 3647

Biztosítás a hadirokkantság ellen.

— *Szociális reform a biztosítás terén. — Megnyit az Augusztus Gyorssegély Alap hadbiztosítási osztályának aradvármegyei központja.* —

Arad, augusztus 11

Biztosítási intézmény bámulatosan rövid idő alatt nem tett még szert olyan példátlan népszerűsége, mint az Augusztus Gyorssegély Alap hadbiztosítási osztálya. A páratlan népszerűség oka az, hogy az Augusztus Gyorssegély Alap merőben altruisztikus intézmény, amely nem nyereszkedésre alakult és éppen ezért a biztosítás díjtételei is olcsóbbak valamenyi biztosító intézetnél. A népszerűség, amely az intézmény iránt országszerte megnyitvanult, maga után vont a biztosítási osztály decentralizációját. Az ország nagyobb helyein mindenütt megalakult egy-egy központ, amely működését egy vagy több megyére terjeszti ki, hogy mennél nagyobb érdekeltséget minél intenzívebben vonjon be a biztosítás körébe.

Aradon is megalakult az Augusztus Gyorssegély Alap hadbiztosítási osztályának aradvármegyei központja. A központ helyisége Weitzer János-utca 11. (a főpostával szemben) van, Kintzig János főispán házában. Telefon 1106. Ezt a helyiséget a főispán — tekintettel az Augusztus Gyorssegélyalap nemessé működésére — ugyiszólván díjtalanul bocsájtotta rendelkezésre. Az aradvármegyei központ már megkezdte működését.

A halálesetre szóló hadbiztosításon kívül az Augusztus Gyorssegélyalap most életbeléptette a hadirokkantsági biztosítást is, mely ugyanolyan olcsó díjtételek és rendkívül előnyös feltételek mellett védelmet nyújt a harcúterén küzdőknek arra az esetre, ha akár a harcúterén szerzett sebesülés folytán, akár valamely betegség, vagy a harci táradalmak következtében a katonának polgári keresetképességében csökkenés, egy szóval rokkantság áll be.

Es itt az Augusztus Gyorssegély Alap elősorban a szülőkre gondolt, akiknek fiait — még mielőtt azoknak az élet küzdelmeiben módjuk lett volna biztos existenciát teremteni, vagy valami pozícióhoz jutni — hazájok iránti kötelességük a harctérré szólította ezer baj és veszedelem közé. A hadirokkantság elleni biztosítás módot nyújt a szülőknek arra, hogy fiaiknak jövőjét még abban az esetben is biztosítsák, ha azok hősi kötelességük teljesítése közben egészségüket, testi, vagy szellemi épességüket áldozták fel. Minden szülő fia iránt kötelességet teljesít, ha ezen biztosítás nyújtotta előnyöket gyermekei érdekében igénybe veszi.

Ugy a halálesetre, mint a hadirokkantság esetére szóló biztosításról részletes tájékoztatást nyújt az aradvármegyei központ Weitzer János-utca 11. sz. A biztosítási díjtételek olyan olcsók, hogy vétezik minden szülő, aki nem ragadja meg az alkalmat, hogy a harctéren küzdő fia jövő sorsáról gondoskodjék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az Arad biztosító társulatnak (Tel. 77-ik közvilágítás) folyó hó 7-én tartott meg, amelyben a társulatnak az 1915. évre vonatkozó származékai terjesztettek elő. Az életbiztosítási ágazat természetesen legfontosabban az életpénztárakat tüntet fel és ezzel egyetemben a halálesetek számottevő gyarapodását. Az elmúlt üzletév a társulatra nézve igen lényeges, rendkívüli többletkiadással járt, különösen személynél és a háborús jóváhagyás különféle céljait szolgáló kiadásokkal. Az üzletév főbenjáró megterhelését képezik azonban az értékpapírok átlagában beállott árfolyamvesztés ellenjavozására szükségessé vált könyvszerű leírások, amelyek összege 3,052.213 koronát tett ki. Mindezek ellenére — a rendelkezésre álló tartalékok igénybevétele nélkül — a legutolsó 1913-as, békés év osztalékának megfelelő 160 korona osztalék (az előző évi 130 koronával szemben) megállapítása volt lehetséges. A származékok adataiból a következőket emeljük ki: az életbiztosítási (A) osztályban a kiállított kötvények 35,599.362 koronáról szólnak. Az üzletév végével az életbiztosítási állomány biztosított tőkében kerek 546 millió koronát tett ki. Az elemi ágazatok B) osztályában a díjbevétel a következőképpen alakult: tüdőbiztosítás 25,655.899 korona, származékbiztosítás 3,203.069 korona, betörés elleni biztosítás 859.758 korona. A viszontbiztosítások összesen 18,795.547 koronát igényeltek. Az elemi ágazatokban a társulat károk fejében összesen 15,318.000 koronát, illetőleg a viszontbiztosított rész levonása után 7,409.000 koronát fizetett ki. Az elemi ágazatok osztalékai 22,445.806 koronát, illetőleg a viszontbiztosított rész levonásával 12,360.996 koronát tesznek ki. Az üzletév végével a társulat tőkéje és tartalékai következőképpen alakultak: teljesan befizetett részvénytőke: 10,000.000 korona, vagyontartalék 12,000.000 korona, nettóújítási tőke 169,656.640 korona, nettolikvidációs tőke 7,940,344 korona, összesen kerek 200,000.000 korona.

= Magyar vállalat galliciai barakképítkezése. Mint halljuk, a Fabank nagyszabású barakképítkezésre kapott megbízást a galliciai országos kormánytól. Az építkezések Krakó környékén lesznek s a munkát már meg is kezdték.

— Tagfelvétel a pénzügyi központba. A hivatalos lap közli a pénzügyi központ meghívóját, melyvel alapító tagjait augusztus 20-ra ülésre hívja össze. Az ülés egyetlen tárgya: Tagok felvétele.

Uj könyvek.

* A hadviselés érdekel ellen elkövetett bűncselekmények, különösen a hadiszállítások körül elkövetett visszaélések megtorlásáról szóló 1915. évi XIX. t. cikk és a gyorsított büntető eljárás szabályai. Magyaroszlákkal ellátta Angyal Pál dr., egyetemi ny. r. tanár, a m. tud. Akadémia levelező tagja. Teljesen átdolgozott második kiadás. Pécs 1916. A mű 128 kis október oldalra terjed; félkemény kötéses ügyes alakja és tetszetős nyomása a Wessely és Horváth pécsi könyvnyomda és kiadó céget dicsérel. Ára 3 K 40 fill. Megrendelhető a Büntető Szemle kiadóhivatalánál (Budapest, I. Liszt-utca 18.) továbbá Wessely és Horváth könyvkiadónál (Pécs, Munkácsy Mihály-utca 9.) Toldi Lajos főbizományosnál, (Budapest, II, Ró-utca 2.) és minden könyvkereskedésben.

A szerkesztésért felel:
Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget)

ARADI KÖZLÖNY

1916. évi augusztus hó 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlöny-re.

Előfizetési árak:

Helyben:	
Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy óra	2 " 40 "

Vidéken:	
Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy óra	2 " 80 "

Tessék mutatvány számot kérni.

Megtakarítások:

50% a szappannak, 9/10 a munkaidőnek.

Nincs koffiás és dűrszél. Háromszoros tartóssága a ruhának. A kezeket nem rongálja, szavatosság, ha a rozsdá ellen biztosított világhírű és számos magasabb körökben, kitűnő eredménnyel használt 66682. szám alatt szabadalmazott OROSZLAN-
L A N-
légnyomással készített mosószerrel mosva, üblögeti és kékíti a ruhát.
Ára 22 korona bérmentve.
Rendelések az összeg előzetes beküldése mellett. Csak az OROSZLAN-
védjeggyel ellátott valódi Utazatóktól olvadjunk.

Egyedárusítás:

Weisz József
Budapest

VI., Gyár-utca 20. Telefon: 70-01. Sürgöny-cím: Climax. cse

Urasági birtok,

mely áll

700 hold szántóföldből, a rajta levő gazdasági épületekkel és felszereléssel együtt, azonnal

eladó.

Megkeresések

Hönig Jakab,

Temesvár-Gyárvaros. Indóház-ut 1. Intézendők.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzon keil az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utólsz igen kellemes. Ára egy porcellán-szelenecének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a felhasznált szépítőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail crémje nappal használatra. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és teatárolókban. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

A sárgán is épen úgy hat,
Akárcsak a feketén,
Olyan sima mint a tükör,
Ha cipőre kenem én.
Es mint csillag — épúgy csillog
Ide-oda rajt a fény;
Micsoda egy csoda hát ez?
— Ez a

PYRRAM

CIPŐ = KRÉM

Gyártja: **BEVESTÉSVÉREK, GYŐR**

6907

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybocsokréki ny. főkapitány és fajbarmftenyésztőnek nagyszerű találmánya a

'Patkánin'

patkányirtó szer, (nem mérge), mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és 10-100mal minden más irtószert, 1 doboz ára 2 K, mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésre ingyen küld a Patkánin gyár vezetősége Nagybocsokréken. 4142

ad. 17284—1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a keresk. miniszter ur a gummiabroncskészletek igénybevétele alóli időleges mentesítés tárgyában R. 168880—1916. K. M. sz. rendeletével következőképen rendelkezik:

Mindazok, akik a honv. miniszter f. évi július hó 5-én 168—1916. eln. 20/b. sz. a. kiadott ren-

86729—1916.

Hirdetmény.

Az 1915. évi XXI. t.-c. 7. §-a és az 1914. évi XLVI. t.-c. alapján a hadsegélyezés céljaira 1916. évre kivetendő jövedelem adóra vonatkozó és az adófelszámolási bizottság elé terjesztendő kiszámítási javaslatokat tartalmazó kivetési lajstrom Arad városra nézve, ugyan ottan a vár. adóhivatal 10. számú szobájába f. évi augusztus hó 9-étől augusztus hó 16-ig terjedő 8 napra közzszemlére kitétetett, azokat mindenki megtekintheti és az ötöt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb pedig akár szóval, akár írásban az adófelszámolási bizottságnál előterjeszhetők.

Az adófelszámolási bizottság Arad város részére készített lajstromban felvett adózók ügyeit f. évi augusztus hó 17-én d. e. 8 órakor Aradon, Andrassy-tér 1. sz. a (Pénzügyi palota) I. emelet 17. ajtó szám alatti helyiségben fogja tárgyalni, s azokra az adózók egyenkint is meghívotnak.

Megjegyeztetik azonban, hogy az adózóknak egyenkinti meghívása az adófelszámolási bizottságnak nem törvényszerű kötelessége, ennél fogva a meghívónak, bármely okból való kézhez nem vétele a jogorvoslati eljárásra befolyással nincsen. Az adófelszámolási bizottságok a kitzűzött sorrend szerint megvizsgálják az adózók bevallásait, az előterjesztett adatokat és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat és tekintettel az illető adózó az vagy mások vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre és egyéb rendelkezésekre álló adatokra megállapítják minden egyes adózóra az adóköteles jövedelem összegét és az adó fokozat szerint ennek megillető adótételeit, valamint az esetleg járó pótlékokot is, azokat még az

deletével eszközölt igénybevétel alól annak idején felmentést nyertek és jelenleg is ilyen felmentési igazolvány birtokában vannak, igénybe vett készleteiket a felmentési igazolványban megjelölt gépkocsijukon általánosságban megállapított beszolgáltatási határidőn túl a f. évi október hó 15. napjáig használhatják.

Ezen határidő betelével és pedig legkésőbb a f. évi október hó 17. napjáig kötelesek összes gummiabroncs készleteiket az átvételi bizottságnak beszoigáltatni.

A többi automobil és kocsitulajdonosok, illetőleg készletbirtokosok kötelesek az első helyen idézett honv. min. rendelet határozmányainak megfelelően összes készleteiket legkésőbb a f. évi augusztus hó 10. napjáig az átvételi bizottságnak beszoigáltatni.

Arad, 1916. augusztus 3.

Green,
főkapitány.

ülős folyama alatt az egyéenkinti tárgyalás befejeztével az illető lajstromba bejegyeztetik és a tárgyalás befejeztével hozott abbéli határozataikat szabályszerű módon és kivétel nélkül a feleknek kézbesítetik.

Az adófelszámolási bizottság határozata ellen minden egyes esetben a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő panaszjoga illeti meg úgy a felet mint a kincstári képviselőt.

Az 1896. évi XXVI. t.-c. szerint a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézhető panaszt, a határozat kibirdetésénél jelenlévő adózó a kihirdetéstől, — a kihirdetésnél jelen nem levő adózó pedig a határozat átvételétől számított 15 nap alatt az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságnál nyujthatja be. A panasznak halasztó hatálya nincsen.

Aradon, 1916. augusztus hó 9-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré“

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-crém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 1 üveg	K. 1-50
Ibolya Doré-hőlgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt is lehet mosni, a „Melogen“. Ára 2.40 korona.

Szörvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készletnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szá-
vak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb
betűket 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt
szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig
vételnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magá-
nak a jogot, hogy az olyan apró-
hirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Apollo”

vitrágszappanok minden fajtában
1 darab 70 fillér, 8 darab 2 ko-
rona Hanzu Nestor drogeria és
illatszerüzletében, Arad. 3711

Málna-szörp

a legfinomabb válogatott szepe-
ségi málnából. Egy üveg 1 kor.
50 fillér, 1 kilo 8 kor. 20 fillér
Hanzu Nestor drogeria és illatszer-
üzletében, Arad. 3711

ELLÁTÁS.

Jó házi koszt

krapható háznál és háson kívül.
Deák Ferenc-u. 9., balra 8. a. 4212

Iskolás gyermeket

teljes ellátásra elfogad jobb iparos
család. Cím a kiadóban. 4199

GYÓGYASZAT.

Manikűrözéshez

körömpasztták, lakkok, porok, vízek,
reszelők, ollók, csipetők, poli-
solók, stb. nagy választékban
Hanzu Nestor drogeria és illatszer-
üzletében, Arad. 3711

Ajánlunk

a drága vatta (gyapot) helyett tel-
jesen azonos kinésű igen jó fel-
szívó képességű pótszert a Cello-
sotin vattát ára 250 grammos
csomagokban 2 korona. Földes
gyógyszertár, Hehs gyógyszertár. 12

ALKALMAZÁST NYER.

Mindenest,

ki főzni jól tud, szeptember else-
jére keresek. Cím a kiadóhivatal-
ban. 4214

Hadi arva

fiut vegyeskereskedésembe teljes
ellátással keresek. Róth Henrik,
Körösbökény. 4211

Csépléshez

több évi gyakorlattal bíró, józan-
életű, két gépész azonnali alkalm-
mazásra kerestetik. Ajánlatok
„Szorgalmas” jellegre kéretnek.
4185

Házvezetőnőt,

ki az összes házi munkák végzé-
sére vállalkozik, melőbbi belépé-
sére vidékre keresek. Ajánlatok
részletes személy, illetőleg élet-
leírással a kiadóhivatalba „Ház-
vezetőnő” jellegre kettős boríték-
ban küldendők. A belső borítékra
a jelleg, a külső borítékra a kiadó-
hivatal címe irandó. 4213

Könyvelés,

levelezés, esetleg a pénztári teendők-
ben jártas, komoly férfi alkalm-
mazást nyer azonnal. Csak jó erkők
ajánlkozásnak! Ajánlkozások „Al-
landó adás” jellegre kéretnek. 4184

ALKALMAZÁST KERES.

Józan életű gépész

több évi gyakorlattal, azonnali
állást keres. Wittib István, Mária-
radna, Temető-u. 24/h. 4206

Fűszeres segéd

21 éves, hadmentes, engrosshoz is
ért, 15-re állást keres. Siamovits
Barnát, Árpád-tér 2. 4208

ÜZLETEK.

A főtérf legforgalmasabb

helyen egy igen jóforgalmú cse-
mege és élelmiszerüzlet bevétele
miatt eladó. Cím a kiadóhivatal-
ban. 4207

Andrássy-tér 8.

számú háiban egy kisebb üzlethe-
lyiség — különösen dohányüzlet-
nek alkalmas — augusztus 15-re ki-
adó. Bővebbet az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalában, József főherceg-
ut 22. szám. 4208

KIADÓ LAKÁS.

Modern

2 szobás földsz. utcai lakás, novem-
ber 1-re kiadó. Bővebbet Dr. Angel
főjegyzőnél, Városháza. 4179

4 szobás lakás,

villanyvilágítás és fürdőszobával,
szeptember 1-re kiadó. Ugyanott
egy értékes antik szekrény eladó.
Bővebbet Bocskó-u. 10. 4216

INGATLAN.

Eladó

a belvárosban, Barcsényi M.-u. 22.
számú szép sarok telek, 81 mtr.
utcai fronttal. Cím a kiadóhiva-
tálban. 4210

Uj magános has
szabad kézből eladó. Varjassy La-
jos-u. 186. 4001

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kerékpár

jókarban levő, szabadenfutó eladó.
Thökölyi Imre-u. 4. 4209

12 változatú harmonium

180 koronáért, eiköltés miatt el-
adó. Révay-u. 9. 4001

Uradałmi tejet

vonnék napi 100—200 liter fo-
gyasztásra. Katonai járványkórház,
Arad. 4167

Tabori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papir-
árak nagyban és kicsiben jutá-
nyos áron kaphatók Pichler Sán-
dor papirkereskedésében és könyv-
nyomdájában Arad, Szabadság-
tér 1. Telefon 808. 611

Uj butorhital!

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garai Károly bér. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 891

KÜLÖNFÉLE.

Legtökéletesebb

citrompótló a Citromszörp fél és
egész kilós üvegekben, ara külö-
nint 3 korona. Eredeti szépségi
friss gyümölcsből készült hegyi
málnaszörp fél és egész kilós üve-
gekben, különként 3.80 korona.
Földes gyógyszertár, Hehs gyó-
gyszertár. 12

Szörmek,

ruhaneműek, szőnyegek megóvá-
sára ajánlunk molykeveréket
40 és 60 filléres csomagokban.
Legfinomabb reusublimált Naftalin
különként 1 kor. 80 fill., Rovar-
port szóró dobozban 20, bádóg
dobozban 30 és 60, füvegekben 30
és 60 fillér. Patschali levelet
különként 3.50 K. Földes gyó-
gyszertár, Deák Ferenc-utca. Hehs
gyógyszertár, Batthyányi-utca. 12

Hip-Hop

uj patkány- és egérintőszert, fel-
tűl minden eddig létező gyárt-
mányt, hatása gyors és biztos,
házi állatokra nem veszélyes. Kap-
ható 1 és 2 koronás dobozokban
Hanzu Nestor drogeria és illatszer-
üzletében, Arad. 8711

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sáp-
kór, szédülés, a vérszegénységből
eredő ideg-bajok, étvágytalanság,
gyomorbántalmak, láz, általános
gyengeség ellen. Páratlan vér-
képző és vérjavító, biztos óvszer
malárius fertőzések- és minden
infektívól eredő megbetegedés
ellen ugy felnőtteknek, mint gyer-
mekeknek. Ara 2-60 kor. Hehs
gyógyszertár, Földes gyó-
gyszertár. 12

A főtérf legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

háiban egy kisebb

üzlethelyiség

augusztus 15-től

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.

5291—1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirrő teszem, hogy a nagym.
m. kir. kereskedelemügyi minisz-
ter ur 42972—916. sz. rendeleté-
vel, a zsiradékoknak és olajoknak
a gyógyszerészet körében való
reihasználása tárgyában akként
rendelkezett, hogy a gyógyszer-
könyv és orvosi rendelvény alap-
ján készített gyógyszerek, ugy-
szintén az engedélyezett gyó-
gyszerkülönlegességek előállításához
emberi táplálékul alkalmas sza-
lonnát, zsirt, természetes, akár
friss, akár olvasztott vaját, mes-
terséges vaját, vagy margarint,
valamint bármiféle más állati és
növényi zsirt, zsiradékot és olajat
az 1.853—1916. M. E. számú ren-
deletben megállapított korlátokra
való tekintet nélkül szabad fel-
használni, feldolgozni, idegen
anyaggal keverni, vagy egyébként
átváltoztatni.

Green. főkapitány.

Zongora- oktatást

nyerhetnek kezdők akadémiai
módszer szerint, legjutányo-
sabb ár mellett.

Cím a kiadóhivatalban. 8978

18977—1916.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 2369.,
2370. és 2371—1916. M. E. szám
alatt kelt rendeletei alapján mint
a nagyközönséget érdeklőt a kö-
vetkezőket tesszük közhirrő:

A szárazsütemény, kétszeresült
és hasonló gyáraknak iparuk foly-
tatásához szükséges lisztmennyi-
séget, valamint tarhonyagyárak és
egyéb oiy gyárak, melyek tézsta-
neműeket lisztből sütés nélkül ál-
lítanak elő a szükséges lisztmennyi-
nyiséggel a kereskedelemügyi mi-
niszteriummal és a földmívelés-
ügyi miniszteriummal egyetértően
a Haditermény r.-t. látja el. A
fent felsoroltak tehát a törvény-
hatósági lisztre nem tarthatnak
igényt.

A kenyérgyárakat, süttőket, pé-
keket, cukrászokat, szállodákat és
vendéglőket az üzemeik folytatá-
sához szükséges lisztmennyiség-
gel a törvényhatóság látja el.

Közhirrő tesszük továbbá, hogy
vámörölő malomvállalatok a tör-
vényhatóság által őriési díj fejé-
ben megállapított 10%-ot csakis
természetben vehetik ki, a pénzért
való vámörölés tehát tilos.

Végül értesítjük a közönséget,
hogy a buza, rozs, árpa korpáért
követelhető legmagasabb ár 25
koronában állapított meg méter-
mázsánként, amely árban a zsák
ára bent nem foglaltatik. A leg-
magasabb ár zsák nélkül lévén ér-
tetendő, az eladó a zsák súlyát az
eladott korpa súlyába nem számít-
hatja be. Az eladó az általa szol-
gáltatott zsák árát külön felszámí-
thatja.

Arad, 1916. július 31-én.

A városi tanács.